

УНИВЕРЗИТЕТ
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Факултет образовних наука

**ДИМЕНЗИОНИРАЊЕ СТРАТЕГИЈА У САВРЕМЕНОМ ОБРАЗОВНОМ РАДУ
У ИСТОРИЈСКОМ КОНТЕКСТУ
– ОД КОМЕНСКОГ ДО СТРЕАМА –**

**Проф. д-р Снежана М. Мирасчиева, проф. д-р Емилија Петрова Ѓорѓева,
проф. д-р Верица Јосимовска, проф. д-р Даниела Коцева**

Јагодина, мај 2024

Увод

Квалитет у образовању је одувек императив и изазов свих образовних система.

Развој образовних теорија и унапређење праксе треба да иду паралелно и у корак заједно како би се створили услови за повећање квалитета образовања.

У том контексту се нуде нова решења која ће првенствено бити усмерена ка повећању ефикасности образовног процеса, повећању ефективности и резултативности у раду. С друге стране, то би требало да произведе нова иновативна решења, креативне могућности које ће бити у функцији успешног рада и срећног живота у будућности.

Стратегије у васпитно-образовном раду

- Стратегије у дидактици „обухватају методе и поступке, односно начин активирања учесника у образовном процесу за остваривање задатака васпитања и образовања“ (Vognar, 2002, 408).
- О наставним стратегијама Стевановић говори као о скупу односа заснованих на појединачној и истовременој примени облика, метода и средстава наставног рада.

Стратегије у васпитно-образовном раду

- ▶ Наставне стратегије су јединство и међусобна интеракција личних и интерперсоналних медија у интеракцијским односима наставника и ученика у различитим бројчаним формацијама, са поступцима и методама у наставним ситуацијама који омогућавају висок степен сарадње, организације, и реализације вредновања креативног наставног процеса“. (M.Stevanović, 2000, 63).
- ▶ Оне обухватају медије, социолошке облике наставног рада, наставне методе, наставнике и ученике, место (простор) и време реализације наставног садржаја.

- ▶ **Традиционалне** - У традиционалним наставним стратегијама наставници су у центру активности и субјекти су у настави, док су ученици пасивни и објекти у настави, седе, слушају и гледају, наставници их подучавају на часу, а уче код куће. У овој ситуацији настава је одвојена од вежбања.
- ▶ **Савремене** - Савремене наставне стратегије су усмерене на ученике, ученици су у центру активности, они су субјекти у наставном процесу, истражују, самостално анализирају, доносе закључке. До нових сазнања долазе на основу личног искуства и изградње знања, активног знања усмереног ка постизању циљева.

СТРЕАМ КОНЦЕПТ

Питања:

- ▶ Зашто овај концепт?
- ▶ Шта садржи и на шта се односи?
- ▶ Како се развија и шта његова примена омогућава данас у условима постојања два света, реалног и виртуелног?

СТРЕАМ концепт - (СТЕМ → СТЕАМ → СТРЕАМ)

C --- Science ----- H ---- Наука

T -----Technology ----- T ---- Технологија

P ---- Reading ----- Ч ---- Читање

E ----- Engineering ----- И ---- Инжењеринг/конструкција у смислу
стварања/ израде конструкта

A ---- Arts ----- У ---- Уметност

M ---- Mathematics ----- M ---- Математика

СТРЕАМ концепт

- је садржајно интегрисан приступ у настави (обухвата неколико програмских области) јер се заснива на холистичком приступу личности;
- у основи је уграђен актуелни третман активности субјектота који учи;
- је у функцији теорије оспособљавања младе особе као образовног циља организованог васпитно-образовног процеса;

- ▶ у основи концепта се налазе идеје Коменског о: учење о природи у природи, захтеви за активност субјекта који учи;
- ▶ функционалан је јер је у функцији социјализације (рад у групама) али и индивидуализације (подстицање, развој и унапређење личних интересовања, способности и могућности).

Напомена: идеја примене ове стратегије у ваннаставним активностима захтева тимски рад, способност комуникације, партнерство, сарадњу, дијалог, толеранцију, иновативност, креативност, доследност, упорност.

Из историјске перспективе/Алке повезивања

- ▶ учење у природи/активност
- ▶ мотивација за учење - памћење и разумевање што захтева менталну активност;
- ▶ вежбање – од лакшег ка тежем, следећим редоследом: чула, памћење, разумевање, расуђивање/мишљење; примерено узрасту (рана школско – чулна активност, машта, памћење, радозналост, склоност активности; школска – мишљење и откривање узрочно-последичних веза);
- ▶ вежбање - ангажовање чула и обогаћивање искустава
- ▶ (Концепт на Ј.А.Коменски (1592-1670), Велика дидактика, 1657 г. на лат.ј.)
- ▶ могућност примене стечених знања у реалним условима у свакодневном животу
- ▶ подстицање и развијање критичког мишљења
- ▶ развијање способности за решавање проблема
- ▶ подстицање креативности
- ▶ учешће у практичним активностима

(Концепт СТРЕАМ)

Из историјске перспективе/Алке повезивања

- ▶ очигледност (ботаника не може без екскурзије у природу, физика без експеримента), иначе ученици виде „другим очима“ и мисле „туђим главама“
- ▶ чула и искуства – позива се на учење Ф. Бекона, (основна теза: У интелекту не постоји ништа што раније није било у чулима; искуство је извор знања – богатије искуство, више знања)
- ▶ метод
- ▶ стварање пријатне и ведре атмосфере за учење – оплемењивање школских просторија, школских башта, уз игре

- ▶ разумевање одређених научних сазнања
- ▶ искуствено учење / учење кроз искуство
- ▶ активности у игри које подстичу развој способности за просторно резонување, критичко мишљење, решавање проблема
- ▶ уз подршку конструкцијских игара подстиче се и негује машта као и способност да се она преточи у стварност.

(Концепт СТРЕАМ)

(Концепт Ј. А. Коменског (1592-1670), Велика дидактика, 1657 г. на лат.ј.)

Уместо закључка

- ▶ Као појам стратегија је стара колико и човек и сукоби у његовој заједници. То је људска конструкција и очекује се да буде сврсисходна, да одговори на потребе свог конструктора. У ствари, стратегија је „колекција намерних одлука“ за постизање одређених циљева.
- ▶ Одабране стратегије, методе и поступци треба да одговоре на когнитивне потребе и да подстакну сазнајна интересовања ученика, да им омогуће примену знања, обогаћивање искустава, преко повећане активности, интелектуалне покретљивости и напора ума. У том смислу, стратегије у настави имају дубоке корене у развоју, па њихова развојна димензија изражава дугу историјску генезу у више сегмената људског живота и рада.

**Било која стратегија, колико год била
изузетно добра и функционална, ефикасна и
ефективна, не може бити успешна ако је
људи не прихвате и разумеју!**

Хвала на пажњи!

Thank
you!

